

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet om

En køreplan for fangst, transport og lagring af CO₂

Anden del af en samlet CCS-strategi

14. december 2021

Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet er enige om en aftale, der bidrager til at CO₂-fangst og transport bliver rullet ud på markedet og dermed bidrager til at nedbringe drivhusgasudledningerne.

Aftalen er næste del af regeringens CCS-strategi og bygger videre på aftalen om lagring af CO₂ fra juni 2021, *jf. bilag 1*. Aftalen vil senere på året blive fulgt op af en PtX-strategi, der vil berøre, hvordan PtX-produkter, herunder dem der indeholder CO₂, kan bidrage til udfasning af fossile brændsler i en række sektorer.

Aftalen skal bane vej for, at Danmark kan påtage sig et globalt lederskab inden for fangst, lagring og anvendelse af CO₂. Med denne aftale tager vi det første spadestik til en helt ny type infrastruktur for fangst og transport af CO₂ i Danmark, som er afgørende for, at Danmark vil kunne opnå klimaneutralitet senest i 2050 - og samtidig udgør grundlaget for virksomheds- og teknologiudvikling i Danmark i de kommende år, der vil være stærkt efterspurgt globalt set. Aftalen skal forfølge målet i den oprindelige klimaaftale om energi og industri mv. fra juni 2020 om en samlet strategi for CO₂-fangst, lagring og anvendelse (CCUS) og PtX i Danmark. Aftalen skal ses i sammenhæng med den grønne delaftale om finansloven for 2022, som ventes at føre til reduktion af yderligere 0,5 mio. ton CO₂ fra fx fangst og lagring af CO₂. Samlet set understøtter denne aftale og den grønne delaftale den samlede strategi og dermed udbredelsen af fremtidens grønne løsninger.

I juni 2020 traf vi med klimaaftalen for energi og industri beslutning om at investere massivt i løsninger, der kan indfange CO₂ for eksempel fra skorstenen for så at pumpe den tilbage i jorden, hvor den kommer fra eller genanvende den til grønne brændsler. Vi besluttede at afsætte en markedsbaseret pulje på 16 mia. kr. til at indfange, anvende og lagre CO₂ fra 2024 med henblik på at opnå CO₂-reduktionseffekter på 0,4 mio. ton i 2025 og 0,9 mio. ton i 2030. Denne aftale fastlægger principperne for udmøntningen og realiseringen af de aftalte reduktioner. Regeringens klimaprogram 2021 beskriver desuden et teknisk potentiale for CCS på op mod yderligere 8 mio. ton, hvoraf cirka en tredjedel stammer fra fossile brændsler og industrielle processer. Der er med denne aftale og Finansloven for 2022 afsat midler til fangst af mindst 1,4 mio. tons CO₂ i 2030. Vores ambition er, at CCS skal give højere reduktioner gennem en optimering af udmøntningen af puljen og yderligere initiativer. Arbejdet med en grøn skattereform forventes i den sammenhæng at understøtte udbredelsen af CCS i Danmark.

Med denne aftale tages der således samlet set et markant skridt på vejen mod Danmarks klimamål i 2025 og 2030 og etableringen af fuldskala-CO₂-fangst og lagring i Danmark. Fangst og lagring af CO₂ bliver fortsat brugt til at øge olieudvindingen rundt om i verden. CCS skal i Danmark ikke være et middel til at få mere olie og gas op fra Nordsøen. CCS skal bruges til at nedbringe nogle af de udledninger, der ellers er svære at gøre noget ved og bidrage med negative udledninger. Det er derfor ikke et udtryk for mindskede ambitioner ift. den grønne omstilling. FN's klimapanel (IPCC) fremhæver i den seneste rapport fra august 2021, at det i alle scenarier, der sigter mod at begrænse den globale temperaturstigning til under 1,5-2,0°C, peges på, at det er nødvendigt at fjerne CO₂ fra atmosfæren for at kompensere for menneskeskabte udledninger. Nødvendigheden af sådanne såkaldte negative udledninger er understøttet i Danmarks klimalov.

Aftalepartierne er enige om følgende konkrete initiativer:

Langsigtet regulering til udrulning af CCS på markedsbaserede vilkår

Aftalepartierne er enige om, at CCS-teknologien skal rulles ud på markedsbaserede vilkår gennem følgende initiativer:

- **Markedsbaseret udrulning via afgifter og udgifter til kvotekøb:** Aftalepartierne ønsker en markedsbaseret udrulning af CCS på sigt. Dette skal ses i sammenhæng med øgede privatøkonomiske incitamentter via bl.a. afgifter og kvoter.
- **Fremme af negative udledninger gennem negative afgifter eller tilskud:** Aftalepartierne er enige om, at negative udledninger kan fremmes gennem negative afgifter eller tilskud. Aftalepartierne er enige om at genbesøge dette i forbindelse med drøftelser om en mere ensartet CO₂-regulering på baggrund af anbefalinger fra ekspertgruppen for en grøn skattereform. Aftalepartierne noterer sig, at Klimarådet anbefaler, at der politisk tages stilling til om negative udledninger tæller med i det danske CO₂-regnskab, selvom det bliver lageret i udlandet. Aftalepartierne noterer sig samtidigt, at det endnu ikke er muligt at indrapportere alle typer af negative udledninger efter de gældende FN-regler. Nødvendigheden af negative emissioner er dog påpeget af FN's klimapanel (IPCC). Partierne forventer, at det på sigt vil blive muligt at medregne alle typer af negative udledninger, og er derfor enige om at medregne negative udledninger i den danske indsats uafhængigt af type, og af hvor det lagres, jf. bemærkningerne til klimaloven¹ og i tråd med Klimarådets anbefaling.
- **Fremme af CCS gennem EU-regulering:** Aftalepartierne er enige om at styrke CCS på internationalt plan og fremme negative emissioner via CCS gennem udvikling af et fælleseuropæisk certifikationssystem for CO₂-optag, der på sigt kan kobles med bedre incitamentter via EU's kvotehandelsystem.
- **Forskning:** Aftalepartierne er enige om at fortsætte investeringer i forskningen inden for fangst, lagring og anvendelse af CO₂. Der er i 2021 afsat 700 mio. kr. og i 2022 afsat 295 mio. kr. til fire grønne forskningsmissioner, herunder en på fangst og lagring eller anvendelse af CO₂. Pengene er afsat som led i de seneste to års aftaler om fordeling af forskningsreserven.
- **Udvikling af Danmark som europæisk hub for lagring af CO₂:** Aftalepartierne er enige om at realisere Danmarks rolle som europæisk hub for lagring af CO₂, således at importen af CO₂ kan fremmes, jf. principaftalen om lagring af CO₂ fra juni 2021. En dansk styrkeposition inden for CO₂-lagring vil give mulighed for at bidrage til reduktioner uden for Danmarks grænser

¹ Klimalovens mål omfatter Danmarks samlede drivhusgasudledninger inklusiv kulstofoptag/-emissioner fra jord og skov (LULUCF), negative emissioner fra teknologiske processer (f.eks. lagring af CO₂ i undergrunden) og indirekte CO₂-emissioner (stoffer, som senere omdannes til CO₂ i atmosfæren). Målene omfatter ikke udledninger fra international skibs- og luftfart.

samt understøtte overgangen fra arbejdspladser i olie- og gasbranchen til nye grønne arbejdspladser på CCS-området. De lovgivningsmæssige og administrative processer omkring import/eksport og lagring af CO₂ skal understøtte ambitionen.

- **Fremme af fangstteknologier inden for Direct Air Capture (DAC):** Aftalepartierne er enige om at fremme DAC-teknologier. DAC kombineret med lagring af CO₂ kan bidrage med negative emissioner. Aftalepartierne noterer sig, at regeringen igangsætter et analysearbejde af rammevilkårene for fremme og billiggørelse af DAC-teknologier. Den fangede CO₂ vil desuden kunne anvendes i kulstofholdige brændstoffer produceret via PtX

Fremme af CCS på kort sigt

Aftalepartierne er enige om samtidig at fremme CCS på den korte bane gennem følgende initiativer:

Udmøntning af CCUS-pulje

Partierne er enige om, at støttepuljen opdeles i to faser. Første fase sigter mod at realisere CO₂-reduktioner på 0,4 mio. ton årligt fra 2025. Med denne aftale tages der kun stilling til udmøntning i første fase af puljen. I anden fase forventes erfaringer fra første udmøntning og udviklingen i markedet at kunne bidrage til, at reduktionerne (0,9 mio. ton årligt) frem mod 2030 realiseres mest hensigtsmæssigt. Partierne vil på baggrund af et oplæg fra regeringen blive inddraget i forbindelse med anden fase af udmøntningen senest i første halvår 2023, hvor det vil indgå, hvordan puljen kan understøtte udbredelsen af teknologierne til fangst, lagring og anvendelse af CO₂ og samtidig bidrage med de aftalte reduktioner.

Partierne er samtidig enige om, at midlerne skal bidrage til etablering af en samlet værdikæde for fangst, transport, lagring og anvendelse, der kan bidrage med reduktioner.

I forbindelse med første udmøntning af puljen frem mod 2025 vil det være lagring af CO₂, der kan bidrage med de forudsatte nationale reduktioner på 0,4 mio. tons CO₂. Midlerne vil derfor i første fase udmøntes til fangstoperører, der efterfølgende køber sig til transport og lagring. Midlerne vil skulle dække omkostningerne ved CCS i alle led af værdikæden fra fangst til lagring. Det er forventningen, at leverandøren af transport og lagringskapacitet vælges i 2023. Det vurderes, at godt halvdelen af midlerne vil gå til fangsten, da omkostningerne her er størst, mens knap halvdelen af midlerne vil gå til transport og lagring. Tilgangen forventes at underbygge en markedsrettet udbredelse af teknologien. Støtten gives pr. reduceret ton CO₂. Støtten vil blive justeret for udviklingen i CO₂-afgifter herunder eventuelle negative afgifter for negative udledninger, som vil blive modregnet i støttebeløbet. Tilsvarende vil udviklingen i kvoteprisen blive inddraget i fastsættelsen af støttebeløbet. Regeringen vil samtidig opstille kriterier, der understøtter konkurrence i udbuddet. Det vil samtidig være et krav, at støttemodtagerne har tilstrækkelig finansiel og teknisk kapacitet til at levere de forventede reduktioner miljø- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt. De nærmere vilkår for støtten fastlægges i samarbejde mellem relevante ministerier i en forhandling eller markedsdialog med interesserede operatører, som får udbetalt støtten. Forligskredsen orienteres løbende om status for dette.

Aftalepartierne noterer, at der i arbejdet med CCUS-puljens udmøntning skal fastlægges objektive kriterier, der sikrer, at der tages hensyn til den langsigtede anvendelse af bæredygtig biomasse i el- og fjernvarmeforsyningen. CCUS-puljens udmøntning må ikke give anledning til nye eller forlængede investeringer i biomassebaseret forbrænding, der ikke understøtter en hensigtsmæssig og bæredygtig anvendelse af biomasse i el- og fjernvarmeforsyningen.

Aftalepartierne noterer sig samtidig, at vilkårene for støtteperioden fastsættes i forhandling mellem staten og relevante støttemodtagere gennem en såkaldt "åben bog" tilgang, hvor støtten kan optimeres, så der opnås størst mulig effekt for midlerne. "Åben bog"-princippet betyder, at forhandlingen sker med fuld gennemsigtighed af tilbudsgivers omkostningsstruktur og præferencer og med fuld gennemsigtighed i udbyders succeskriterier og forhandlingsrum.

Aftalepartierne ser også store perspektiver i anvendelse af CO₂ og vil i forbindelse med PtX-strategien og anden udmøntning af CCUS-puljen se på, hvordan anvendelsen af CO₂ kan bidrage til klimamålsætningerne. Aftalepartierne noterer sig, at der i forbindelse med publikationen 'Global Afrapportering' vil blive set på udvikling af en metode, der kan opføre effekten af CCU på de globale udledninger.

Aftalepartierne er generelt optaget af, at Danmark kan blive et førende land inden for brint og PtX. De første skridt er taget med en række indsatser på PtX, herunder fx IPCEI og grøn forskningsstrategi. PtX-strategien, som står ovenpå tidligere initiativer, skal bidrage til at skabe klare og ambitiøse rammer for PtX-området. Regeringen vil på baggrund af PtX-strategien indkalde til forhandlinger med aftalekredsen bag klimaaftalen for energi og industri mv. af juni 2020, hvor der også skal forhandles om tiltag, der kan understøtte CCU. Samtidig vil aftalepartierne i forbindelse med anden udmøntning af CCUS-puljen senest i første halvår 2023 se på, hvordan anvendelsen af CO₂ kan bidrage til klimamålsætningerne.

Aftalepartierne er desuden enige om behovet for at udvikle dansk lagringskapacitet, da det potentielt kan føre til udvikling af nye grønne arbejdspladser i forbindelse med lagring af CO₂. Partierne er enige om, at alle tilladelsesregimer i forhold til CO₂-lagring skal være klar tidsnok til, at dansk lagring er muligt i 2025, så dansk lagerkapacitet kan være en potentiel aftager for indfanget CO₂ i første udmøntning af CCUS-puljen. Aftalepartierne er enige om en hurtig og smidig sagsbehandling, og at forligskredsen løbende orienteres om fremdriften.

Det betyder konkret, at der vil være adgang til at kunne søge tilladelse til pilot- og demoprojekter for lagring af CO₂ (Geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer) i Nordsøen fra 1. juli 2022, såfremt det vurderes miljø- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Aftalepartierne noterer sig, med henvisning til principaftalen for CO₂-lagring af 30. juni 2021, at processen med henblik på meddelelse af tilladelser til CO₂-lagring i den danske undergrund i Nordsøen, er igangsat. Aftalepartierne noterer sig, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil åbne for ansøgninger om tilladelse til lagring af CO₂ i Nordsøen inden udgangen af 2022, så lagring kan ske allerede fra 2025,

såfremt det vurderes miljø- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Aftalepartierne bakker op om denne tidsplan *jf. bilag 2*.

Aftalepartierne er enige om at drøfte eventuel yderligere støtte til danske CO₂-lagre i 2022 i sammenhæng med politiske forhandlinger om statens evt. deltagelse i CO₂-lagringsprojekter. I den forbindelse, og i tråd med principaftalen for lagring af 30. juni 2020, vil aftalepartierne også drøfte, hvordan et evt. statsligt provenu fra CO₂-lagring kan sikres, samt forskellige modeller herfor.

Klar hjemmel til CO₂-fangst på affaldsforbrændings- og biomasseanlæg

Størstedelen af affaldsforbrændingsanlæg og enkelte biomasseanlæg med potentiale for CO₂-fangst er kommunalt ejede. Der er behov for at sikre, at kommuner får en klar hjemmel til at deltage i konkrete aktiviteter såsom CO₂-fangst. Aftalepartierne er derfor enige om, at kommunale aktører skal have en klar hjemmel til at etablere og drive CO₂-fangstanlæg på affaldsforbrændings- og biomasseanlæg. Regeringen vil præsentere en konkret model i 2022. Modellen skal understøtte, at omkostninger til CCS-anlæg ikke overvælttes på varme- og affaldsforbrugere og samtidig understøtte en grøn, effektiv og sikker forsyningssektor. CO₂-fangst på affaldsforbrændingsanlæg skal ses i sammenhæng med klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi. CCUS-puljen tilrettelægges desuden således, at også kommunalt ejede affaldsforbrændingsanlæg og biomasseanlæg kan søge første udmøntning.

Udvikling af infrastruktur og transport af CO₂

Transport og mellemlagre er et nødvendigt led i CCS-værdikæden og dermed også en nødvendig betingelse for, at der kan skabes reduktioner via CCS. Et væsentligt første skridt i opbygningen af en omkostningseffektiv infrastruktur til transport og mellemlagring af CO₂ er at få undersøgt behovet og omkostningerne for etableringen af en sådan infrastruktur i de forskellige geografiske klynger. Aftalepartierne er derfor enige om at nedsætte klyngesamarbejder, i København, Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Fredericia, Odense, samt evt. andre større danske byer, som hver får til opgave at undersøge muligheder, behov og omkostninger for etableringen af en sådan infrastruktur. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om, at etablering og drift af rørinfrastruktur skal drøftes i de relevante klyngesamarbejder i 2022.

Aftalepartierne bakker desuden op om, at regeringen afsætter 190 mio. kr. til udviklingen af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring fra Fonden for Retfærdig Omstilling f.eks. i Nordjylland, der af EU-Kommissionen er udpeget som en mulig støtteberettiget landsdel i Danmark. Formålet er at accelerere etableringen af den nødvendige infrastruktur for CCUS. Aftalepartierne noterer sig her til, at finansieringen forudsætter EU-Kommissionens godkendelse af Danmarks nationale program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Dialog og inddragelse

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen nedsætter et interessentforum for CCUS i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, hvor alle interesserede myndigheder, virksomheder, vidensinstitutioner, finansielle institutioner og interesseorganisationer mv. inviteres ind. Forummet skal bl.a. understøtte fastholdelse og udvikling af grønne danske jobs med et teknologineutralt og markedsbaseret fokus.

Aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne noterer sig, at aftalen udgør anden del af strategien for fangst og lagring af CO₂. Regeringen vil i slutningen af året præsentere en PtX-strategi, som vil adressere anvendelse af CO₂ til udvikling af PtX-produkter.

Aftalepartierne noterer sig, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil tage initiativ til løbende drøftelser, hvor status og fremdrift med CCS-strategiindsatsen og for tilladelsesprocessen kan drøftes. Aftalepartierne noterer sig desuden, at regeringen senere vil fremlægge oplæg til anden fase af CCUS-puljen med henblik på at realisere de forudsatte reduktioner på 0,9 mio. ton CO₂ i 2030.

Bilag 1

Principaftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet

En køreplan for lagring af CO₂

Første del af en samlet CCS-strategi

30. juni 2021

Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet er enige om følgende principper for lagring af CO₂ i Danmark:

- Der skal skabes et grundlag for sikker og miljømæssig forsvarlig lagring af CO₂ i undergrunden.
- Danmark skal kunne importere og eksportere CO₂ til og fra udlandet
- Der skal igangsættes yderligere undersøgelser af nye lagringslokaliteter i Danmark.

Aftalepartierne noterer sig, at FN's klimapanel (IPCC), det internationale energiagentur (IEA) og Klimarådet fastslår, at CCS er et centralt virkemiddel for at afbøde klimaforandringerne. Kulstoffangst og lagring (Carbon Capture & Storage: CCS) er en velkendt teknologi, hvor CO₂ fanges fra røggasser eller luften, transporteres til og efterfølgende lagres i velegnede geologiske strukturer 1-2 km nede i undergrunden.

Aftalepartierne bakker op om, at CCS spiller en væsentlig rolle i at indfri de nationale klimamål, idet CCS-teknologien kan bidrage til at reducere udledninger, der ellers er vanskelige at reducere på anden vis. CCS kan samtidig bruges til at skabe negative emissioner. Derudover viser analyser fra GEUS, at den danske undergrund er særdeles velegnet til lagring af CO₂, ligesom der frem mod 2030 forventes en stigende efterspørgsel på CO₂-lagringskapacitet i Nordeuropa.

Der er imidlertid pt. ingen CO₂-lagre i Danmark, og der er derfor behov for konkrete initiativer.

Miljømæssig og sikkerhedsmæssig forsvarlig lagring

Aftalepartierne er enige om, at CO₂-lagring skal kunne ske miljø- og sikkerhedsmæssigt forsvarlig. Aftalepartierne konstaterer, at forudsætningen herfor er igangsættelsen af processen for tildeling af tilladelser til CO₂-lagring i den danske undergrund i Nordsøen, så lagring kan ske allerede fra 2025. Samtidig understreger aftalepartierne, at tilladelser til CO₂-lagring ikke bliver et middel til at få mere olie- og gas op fra Nordsøen.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen får udarbejdet en rapport om de internationale erfaringer med CCS i forhold til sikkerhed, natur og miljø.

Partierne noterer sig, at klima-, energi- og forsyningsministeren, inden der åbnes for ansøgninger om tilladelse til lagring af CO₂, vil fastlægge i aftalekredsen, hvordan det undgås, at få lagringsoperatører lægger beslag på store områder af Nordsøen, samt om der kan sikres et evt. statsligt provenu ifm. udnyttelse af lagringskapaciteten i undergrunden.

Partierne noterer sig desuden, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil forelægge en redegørelse for KEF-udvalget af, hvilke områder/blokke, der ønskes udbudt, herunder generelle vilkår (ansøgningsprocedurer, arbejdsforpligtelser, monitoreringskrav, sikkerhedsstillelse, garantier, modeltilladelser, krav om teknisk og finansiel kapacitet mv.).

Partierne mener endvidere, at selve lagringen af CO₂ i størst mulig omfang skal udvikles og drives på kommercielle vilkår.

Mulighed for import og eksport af CO₂

Aftaleparterne er enige om, at Danmark skal kunne importere og eksportere CO₂ til og fra udlandet. Aftalepartierne konstaterer, at dette kræver fjernelse af en række regulatoriske barrierer. Aftalepartierne er derfor enige om at tiltræde ændringen af Londonprotokollen og ændringen af Havmiljøloven (frem-sættes november 2021) for at muliggøre import og eksport af CO₂ med udvalgte lande.

Aftaleparterne bakker desuden op om, at regeringen igangsætter et arbejde med at indgå bilaterale aftaler om transport af CO₂ over landegrænser. Aftalepartierne er enige om, at der kan indgås aftaler med lande, der ligesom Danmark vil anvende CCS som middel til at reducere udledninger, der ellers er vanskelige at reducere og at opnå negative emissioner.

Modning af yderligere lagringsmuligheder i Danmark

Aftaleparterne er enige om at igangsætte undersøgelser af potentielle lagringslokaliteter i den danske undergrund.

Aftalepartierne er enige om, at alle relevante lagringsmuligheder skal undersøges, og der tages med indeværende aftale ikke stilling til, hvor lagrene skal placeres. Aftalepartierne lægger vægt på, at der sker en inddragelse af relevante kommuner, regioner og borgere inden, at der igangsættes undersøgelser af konkrete områder.

Aftaleparterne noterer sig, at der nedsættes en følgegruppe af potentielle lageroperatører, der kan understøtte det videre arbejde med undersøgelserne. Dermed kan der trækkes på olie- og gasbranchens mangeårige erfaring i tolkning af data og hands-on erfaring med drift af brønde i undergrunden. Aftalepartierne lægger desuden vægt på, at indsamlede undergrundsdata stilles frit tilgængeligt, også til andre formål end CO₂-lagring.

Aftalens økonomi og karakter

En kortlægning af potentielle CO₂-lagerlokaliteter medfører statslige udgifter for i alt 210 mio. kr. i 2022-24. Aftalepartierne er enige om, at finansiering kan ske gennem forskningsreserven, idet det er en del af udmøntningen af CCUS-missionen i den grønne forskningsstrategi. På forskningsreserven 2022 foreslås derfor afsat 85 mio. kr. i 2022, 115 mio. kr. i 2023 og 10 mio. kr. i 2024 til GEUS, som forhandles som en del af fordelingen af den samlede reserve i efteråret.

Aftalepartierne noterer sig endvidere, at aftalen udgør første del af en strategi for fangst og lagring af CO₂. Regeringen vil efter sommerferien udarbejde et oplæg til de næste dele af strategien, herunder udmøntningen af CCUS-puljen på 16 mia. kr. fra klimaaftalen for energi og industri mv. 2020. I den forbindelse skal aftalekredsen drøfte, hvordan det danske arbejde med CO₂-fangst og lagring kan ske på en måde, hvor der både tages hensyn til, at CO₂ kan lagres i undergrunden og anvendes til udvikling af

Power-to-X produkter, der kan bidrage til, at fx skibs- og luftfarten kan udfase brugen af fossile brændsler, begge med henblik på CO₂-reduktioner.

TIDSPLANEN FOR CCS FREM MOD 2025

	2. Halvår 2021	1. Halvår 2022	2. Halvår 2022	2023	2024	2025
Udmøntning af CCUS-puljen (først fase)	CCS forhandlinger i FK for KEI20	Q1: Udbudsmateriale annonceres Q2: Forhandlinger med ansøgere gennemføres	Q3/Q4: Endelig aftale med ansøgere om tildeling af midler	Forventet i 2023: Regeringen præsenterer oplæg til udmøntning af 2. fase af CCUS-puljen		Idriftsættelse af første danske fuldskala CO ₂ -fangstanlæg
Tilladelse til pilot- og demoprojekter (P&D) om CO₂-lagring i Nordsøen	Lovproces om P&D-projekter for lagring Sept.: SMV igangsat for bekendtgørelse om P&D-projekter	Februar: Fremsættelse af lovforslag om P&D-lagingsprojekter Marts: Samlet høring over SMV og bekendtgørelse om P&D-projekter Q2: Opfølgning på høring	1. juli: Lovændring og bekendtgørelse om P&D-projekter træder i kraft Q3: Tildeling af evt. tilladelse til P&D-projekt og projektstart efter 4 ugers "stand still"			
Ændring af Undergrundsloven vedr. statslig deltagelse i CO₂-lagring	Lovproces der muliggør evt. statslig deltagelse i CO ₂ -lagring	Februar: Fremsættelse af lovforslag der muliggør evt. statslig deltagelse	1. juli: Lovændring træder i kraft			
Udbud af fuldskala CO₂ lagring i Nordsøen	September: SMV'er igangsat for udbud af fuldskala-lagringstilladelser i Nordsøen	Februar: Høring over SMV for fuldskala-lagringstilladelser Juni: SMV for udbud af lagringstilladelser afsluttet Q2: Udbudsmateriale færdigt	Q3: Udbud for lagringstilladelser startet Q4: Ambition om meddelelse af tilladelse	Godkendelse af konkrete fuldskala CO ₂ -lagrings projekter		Idriftsættelse af dansk CO ₂ -lager
Udvikling af infrastruktur til transport og mellemlagring		Q1: Klynge samarbejder nedsættes	Q3: Etablering af robust regulering for CO ₂ -transport og afklaring af statens rolle	Etablering af infrastruktur		